

Karawanken Bote

Uprava Klagenfurt, Postfach 115 / Uredništvo v Klagenfurtu / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM 1,— (vključno RM 0,20 za donalce) / Odjavo naročbe tega lista za prihodnji mesec sprejme uprava samo pisмено in le do 25. tekočega meseca / Oglasi RM 0,06 za milimeter stolpec

Stev. 5.

Krainburg, 17. januarja 1942

Leto 2.

Pristaniško Mesto Malaka osvojeno

Japonske čete pred trdnjavo Singapur

Britanska obrambna fronta se je zlomila pod navalom japonskih oklopnih

Tokio, 16. januarja. Glavni stan japonske armade javlja, da so japonske čete že v noči na četrtek, zasledujoč bežečega nasprotnika na severni obali polotoka Malakke, dosegli mesto Malakko in dosegle važno železniško križišče Gemas na železniški progi proti Singapuru.

Poznejša poročila pravijo, da sta tako Malakka kakor tudi Gemas že za japonsko fronto.

Kakor cesarski glavni stan dalje poroča, so se slabe britanske obrambe na severni meji province Johor zlomile pod navalom japonskih oklopnih. Japonci so v široki fronti prekorali johursko mejo. Japonske kolone, ki prodirajo na zapadni obali malaj-

kolone, ki se vedno bolj bližajo trdnjaskemu ozemlju Singapura, se vedno tesneje približujejo druga drugi. Širina fronte se je mogla skrajšati na 130 km.

Glede nadaljnjega razvoja japonskih operacij je uvaževati, da je bojno polje v Johuru izdatno ugodnejše od onega v dosedanem operacijskem ozemlju v severnem in srednjem delu malajskega polotoka. K temu pride še, da so v begu umikajoče se britanske čete in težkoče novih pošilk posebno prizadete, ker so Japonci razdejali veze v ozadju.

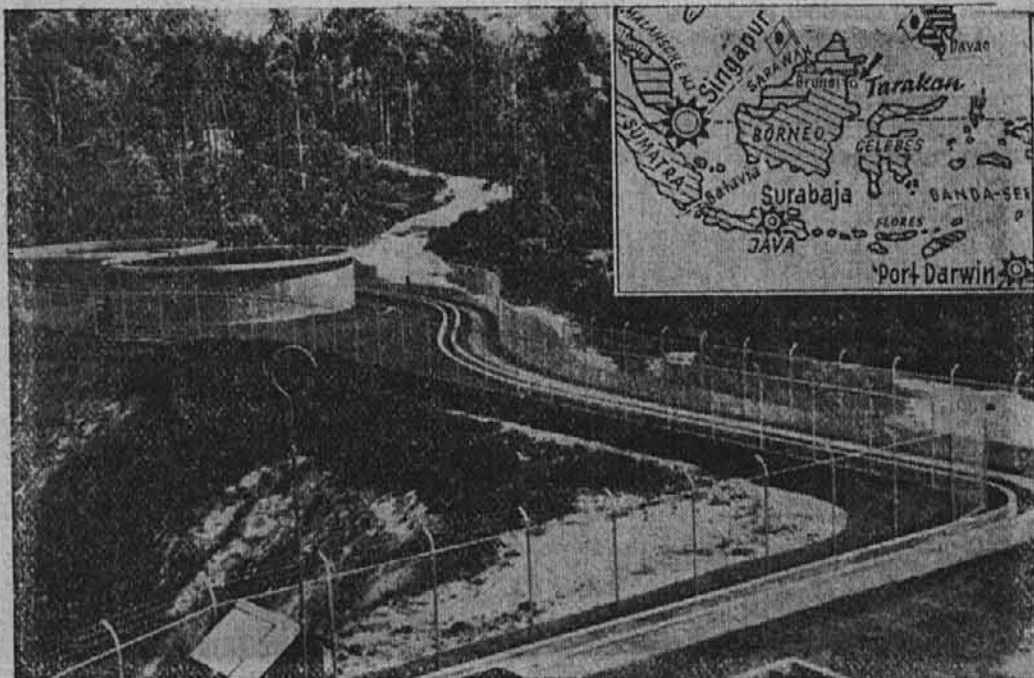
Kakor cesarski glavni stan poleg tega javlja, so japonske mornariške enote ob sodelovanju zračnega brodograja, dne 9. januarja, potopile dve sovražni podmornici v Pacifiku.

Torpedni zadetki na nosilcu letal USA

Po močnih eksplozijah brčkone potopljen — Uspeh japonske podmornice

Tokio, 16. januarja. Cesarski glavni stan priobčuje, da je neka japonska podmornica dne 12. januarja v vodovjih zapadno od Havaja dosegla dva zadetka na nosilcu letal USA »Lexington«, tipa 33.000 ton. V komunikaciji se navaja, da podmornica ni mogla potrditi, da-li se je nosilec letal potopil, ker se je morala naglo pogrezovati v vodo, da je ušla napadu nekega rušilca. Vendar menijo, da se je ladja gotovo potopila, ker je bilo slišati dve silni eksploziji, ko se je podmornica pogreznila v vodo.

Torpedirani nosilec letal je bil ali »Lexington« sam ali pa »Saratoga«, ki sta naj-

Japonske čete so zasedle oljno središče Tarakan,

ki leži severovzhodno pred nizozemskim Borneom. Otok je pomemben zaradi bogatih najdišč olja in zaradi strateške lege, ki je za Japonce posebno ugodna, ker omogoča njihovim četam, da se združijo z drugimi na Borneu izkrcanimi četami. — Dovoljni žleb velike oljne naprave na Tarakanu; v izrezku je položajni načrt otoka.

(Atlantic, Kartendienst, Zander, Z.)

večja nosilca letal, kar jih imajo Zedinjene države. Graditi so jih začeli 1925. leta kot bojne križarke, po Washingtonski pogodbi je pa bil gradbeni načrt izpremenjen. Obe ladji imata vsako 90 letal na krovu in 1400 mož posadke.

Azija v strnjeni fronti

M. G. Rim, v januarju.

Niti na evropskem niti na azijskem vojnem ozemlju ob koncu bojnega leta 1941, vojni in politični položaj v Washingtonu zasedajočemu anglo-saksonskemu vojnemu svetu ni dal povoda, da bi veselo zrl v bodočnost.

Od severnega rtiča pa do francosko-španske meje je postala obala Evrope nenapadna in na vzhodu Evrope se dviga železen okop, ki ga sovjetski naval ne more več zrušiti. Na dnu Sredozemskega morja leže številna angleška ladijska trupla in veliki angleški posunek v severni Afriki.

Gauleiter se zahvaljuje Kärntnerjem

Nabiranje zimskih reči med nemškim narodom je imelo tak uspeh, da je lahko ves narod nanj ponosen. Gau Kärnten je pri tem v prvih črtah fronte izpolnil svojo dolžnost, zato se zahvaljujem vsemu prebivalstvu.

Gauleiter Rainer

vzlic masam ljudi in materiala, ki jih je zbrala Anglija, ni dosegel svojega cilja, da bi uničil nemško italijanske oklopne bojne sile.

Toda ne le na evropsko afrikanških vojnih pozoriščih so izgledi za anglosaksonske demokracije prav megleni, ampak tudi v drugih delih sveta je zvezda britanskega in severno-amerikanskega kolonialnega kraljestva v zatonu. Tokio je pozval k osvoboditvi vzhodne Azije. Okrog Japonske se zbirajo Japoncem po krvi sorodni narodi Mandžukua, Mongolske, Kitajske, države Taj in Indokine. Ta poziv pa sega tudi preko meja narodov istega plemena do narodov vse Azije. Zmage Japonske v vzhodni Aziji so po poročilih, ki so dospeli v Rim, najmočnejše odjeknili tudi v arabskem svetu. Mamljive obljube, s katerimi Anglija — kakor vedno, kadar je v stiski — tudi sedaj ne skopari, pri arabskem svetu ne izdajo več. Usoda ga je prisilila na pot Anglije proti Indiji. Ako naj na tej poti konč-

skega polotoka, so v sredo večer jurišale Gemas, strateško važno železniško središče v ozemlju Malakke, od katerega vodi ena železniška proga proti Singapuru in ki ščiti tudi pot za pohod na lukso v Malakki.

Na vzhodni obali malajskega polotoka so japonske čete prodrle do bližine Pekane. Japonska letala vojske so pri tem z uničujočimi napadi na sovražne topniške postojanke in zbrane čete krčile prosto pot zboru oklopnih. Japonske bojne sile neprestano napadajo britanske čete, ki se naglo umikajo.

Japonske čete so na pohodu v treh kolonah, in sicer na vzhodni in na zapadni obali kakor tudi po sredi malajskega polotoka, kjer prodirajo Japonci vzdolž železniške proge proti Singapuru. Te tri japonske

Končni izid 67 milijonov komadov

Dr. Goebbels se je zahvalil nemškemu narodu za čin skupnosti

Berlin, 16. januarja. Sedaj predleži končno veljavni zaključni izid nabiranja kožušnih, volnenih in zimskih reči. Uspeh se je izboljšal še za nadaljnjih 10.906.756 komadov. Skupno je bilo torej oddanih 67.232.686 komadov. 4003 vagoni s kožušnimi in volnenimi stvarmi so docela oddani oboroženi sili in po večini delom čet. Ves nemški narod je s tem nabiranjem izvršil čin skupnosti, ki bo za vedno zvezan z zgodovino vojne proti sovjetski uniji. Kdor bi hotel videti, kako se dolgi tovorni

vlak s 4003 vagoni s hitrostjo 30 km na uro premika mimo njega, bi moral čakati več nego dve uri, da oddrda zadnji vagon mimo njega.

Ze objavljeni končnoveljavni zaključni izid 67.232.686 komadov je sestavljenih iz sledečih postojank: 3.889.747 kožuhov, kožušnih telovnikov in drugih kožušnih oblačil, 2.116.180 srajc, 2.134.500 spodnjih hlač, 5.611.393 spodnjih jopic, puloverjev in volnenih telovnikov, 6.756.138 šalov, 806.281 mufov, 1.523.346 prsnih in pljučnih zavoralcev, 2.137.637 opasnic, 8.686.647 parov dolgih in kratkih nogavic, 119.551 parov kožušnih in vrhnjih čevljev, 203.406 parov smučarskih čevljev, 1.567.691 parov smuč, 3.638.390 naglavnih zavoralcev, 4.592.438 rokavic, 7.898.806 volnenih zaplestnic, 1.654.130 parov kolenic, 3.305.712 parov varovalcev ušec, 8.879.216 oblačil raznih vrst, 1.711.577 volnenih in kožušnih odev.

Reichsminister dr. Goebbels je govoril o priliki zaključka nabiranja volnenih in zimskih reči za fronto na vzhodu v sredo zvečer v radiu. Dejal je med drugim:

»Imam nalog, da Vam, moji nemški rojaki in rojakinje, darovalci in pomočniki, v imenu Führerja izrečem njegovo priznanje in njegovo zahvalo. Ako so bila ob zadnjem božiču naša darila le pičla, je pa zato nemški narod sledeč Führerjevemu pozivu tem bogateje obdaroval svojo fronto. Ohranimo vsi mišljenje, ki se izraža v tem činu skupnosti, skozi vso vojsko in za vso bodočnost, potem bomo premagali ve tegobe vojne in neomajno korakali zmagi naproti.

Mnoga uspešna izkrcanja Japoncev

so dala vojni v vzhodni Aziji čisto določeno obeležje. Takoj po izkrcanju prične pohod. V ozadju prevozna ladja čet in vojne ladje, s katerimi se je izvršilo izkrcanje.

(Scherl, Zander-Multiplex, K.)

no in dokončno nastopi mir, morajo biti odstranjene veze Anglije v Indijskem in Tihem oceanu. V tem se zlagajo interesi Arabcev z onimi narodov v vzhodni Aziji. Ze danes molijo v več sto mošejah za poraz Anglije.

Posebno močan je odmev japonskih zmag tudi v Indiji, kjer je prebivalstvo obsojeno, da mora umirati v boju za interese osvražene Anglije. Revolucionarni pokret Indije, ki ga je sprožil v Tokiu po 50 odposlancih storjen sklep, da se naj Indiji in Mohamedanci v Indiji skupno vojujejo proti Angliji — je očitno napredoval, kakor pravijo poročila, ki so dospela v Rim. Solidarnost teh revolucionarjev s prebivalstvom Irana in Iraka dokazuje, da ima ta veliki idealni pokret že značaj vseazijskega. Država Taj in polotok Malaka sta že popolnoma zateti od enakega v Bangkoku sproženega revolucionarnega gibanja. Kakor pravijo iz Bangkoka v Rim došla poročila, prihajajo iz mnogih krajev polotoka številni navdušeni pritrilni brzojavi, kakor hitro so kraji zasedeni po Japoncih. Vojna azijskih narodov proti angleškim zatiralcem je že postala važen faktor v tem svetovnem konfliktu. Pomembna je činjenica, da so že pričeli nabori za vojsko prostih Indijcev. Stoletja so Indijci morali prenašati nadloge in bedo, ki jih jim je prizadela Anglija, in trpeti nešteta nasilstva. Sedaj se pa že združujejo prosti Indijci k boju, da razbijejo okove, v katerih so še danes vklejani njihovi bratje.

V teku so razvoji silne dalekosežnosti, katerih posledice bosta občutila tako Anglija kakor njegov ravno tako brezvestni zaveznik na amerikanskem kontinentu. Tudi raz tega vidika je zelo malo razveseljiv pogled anglosaksonskega sveta v leto 1942.

Argentinska zunanja politika je neodvisna

Buenos Aires, 13. januarja. Časopis »La Nacion« objavlja izjave argentinskega zunanjega ministra Ruiz Guinacu o predstoječi konferenci v Rio de Janeiro. Zunanjo politiko Argentine določa, tako je izjavil ta argentinski državnik, princip suverenosti; zato jo vodijo neizprosno in le raz največjih interesov naroda kot svobodne neodvisne edinice.

Gospodarska blokada Amerike se je z enim samim zamahom obrnila proti Amerikancem. Japonski korvetni kapitan Tomi-naga je izjavil listu »Niči Niči«, da se je ameriška blokada, ki naj bi bila zadržala Japonsko, z enim samim zamahom obrnila proti Ameriki. Amerika sedaj ne more dobiti rude volfram, ki je neobhodno potrebna za izdelovanje oklopnih plošč za bojne ladje.

PEVKINJA ³

NOVELA · SPISAL WILJEM HAUFF

Nenadoma je njena signora strahovito zavpila; dekle se zaradi strahu ne more več vzdržati, naglo odpre duri, v tem trenutku šine maska mimo nje, nato po hodniku do stopnic. Dekle ji sledi nekaj korakov, od stopnic sem sliši strahovit ropot, maska se je morala prekopicniti. Od spodaj se sliši jokanje in stokanje kakor od kakšnega umirajočega, toda dekleta je strah, ne upa se niti koraka naprej. Gre nazaj k durim — pevkinja leži v svoji krvi in čez nekaj trenutkov zapre oči. Dekle si ne ve pomoči, zbudi staro deklo, da med tem pomaga gospodinji, sama pa skoči k meni, da naj jaz morda še rešim njeno signoro.

»In Fiamettijeva, ali ta še ni ničesar razodela? Ali je niste vprašali?«

»Sel sem takoj na policijo in vzbudil ravnatelja; dal je še o polnoči preiskati vse gostilne, vse ulične krčme, vse kote mesta; čez mestna vrata v oni uri nihče ni prešel in odtlej vsakogar strogo preiščejo. Domači, ki stanujejo v gornjem nadstropju, so za stvar zvedeli šele, ko je policija preiskala hišo; nepojmljivo je bilo, kako je mogel morilec pobegniti, ko je vendar vsled padca gotovo bil hudo poškodovan; našli so veliko krvi spodaj na stopnicah in ni izključeno, da se je pri padcu ranil ob lastnem bodalu. Tem neumevnejše je, kako je ušel, ko so bila hišna vrata zaklenjena. Fiamettijeva sama je prišla ob desetih k zavesti in pred policijskim ravnateljem

Uspešni napadi iz zraka na Krimu

Iz Führerjevega glavnega stana, 16. januarja. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 15. januarja naznanilo:

Pri Feoziji in na polotoku Kerču je zračno brodoge z dobrim uspehom napadlo sovražnikova zbirališča čet, postojanke letalskega obrambnega topništva in letališča. V Črnem in Azovskem morju so bile zaradi bombnih zadetkov poškodovane tri sovražne trgovske ladje.

V prostoru pri Tagenrogu je sovražnik po močni topniški pripravi brez uspeha ponovil svoje posunke.

V srednjem in severnem odseku vzhodne fronte se nadaljuje obrambna borba. Pri nekem protinapadu je nemška pehota, ki jo je spremljalo udarno topništvo, uplenila osem topov in številno drugo orožje. Sovražnik je pri tem izgubil 600 mrtvih.

Pri nekem uspešnem podvzetju udarnih čet na fronti pred Leningradom so deli neke po pionirskih podprte pehotne stotnije v širini 200 metrov vdrl v sovražnikovo postojanko in uničili 20 bunkerjev z njihovimi posadkami.

V severni Afriki traja z nezmanjšano silo sovražnikov topniški oženj na nemško-italijanska oporišča v prostoru pred Sollumom. Sovražnik je imel nekaj krajevnih uspehov. Napadi nemških bojnih letal in strmoglavcev so bili naperjeni proti britanskim avtomobilskim kolonom, kakor tudi proti pristaniškim in letalskim napravam v prostoru južno od Agedabije in Tobruka.

La Valetta in britanska letališča na otoku Malti se učinkovito bombardirajo podnevi in ponoči.

Britanska letala so v zadnji noči odvrkla bombe na nekatere kraje v severno-nemškem obrežnem ozemlju. Civilno prebivalstvo je imelo nekaj izgub na mrtvih in ranjenih. Veš hiš je bilo razdejanih ali poškodovanih. Trije izmed napadajočih bombnikov so bili sestreljeni.

Churchill je izgubil 134.000 brit.

Novi uspehi nemških podmornic in bojnih letal — Zopet bombe na Malto

Iz Führerjevega glavnega stana, 16. januarja. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 14. januarja naznanilo:

V južnem odseku vzhodne fronte je bilo odbitih več sovražnikovih napadov. V srednjem in severnem odseku fronte še trajajo težki boji. Vseled obrambnega ognja in protinapadov nemških čet in, ker je poseglo v boje na tleh zračno brodoge, je sovražnik tudi včeraj utrpel visoke krvave izgube. Na severnem Lednem morju so bojna letala potopila neko trgovsko ladjo s 5.000 brit.

dala na zapisnik, da prav za prav ne ve in niti ne slutiti, kdo je mogla biti maska. Vsem da morajo takoj javiti, ako jih kdo kliče k zdravnikom in ranozelnikom so naročili, bolniku, ki je poškodovan vsled padca ali vsled uboda z nožem, ker po tej poti upajo priti storilec na sled. Tako stoji stvar. Jaz za svojo osebo pa sem, kakor sem živ, uverjen, da je po sredi globoka skrivnost, ki je pevkinja noče odkriti; kajti Fiamettijeva ni taka, da bi se dala spremljati domov po docela ji neznanem moškem. To bržkone tudi čuti dekle, ki je bilo navzoče pri zaslišanju. Kajti ko je videla, da signora noče ničesar vedeti, ni izpovedala ničesar o prepiru, ki ga je bila slišala; mene je pa proseče pogledala, da ne bi ničesar izdal. »Je to strahovita zgodba«, je dejala, ko me je potem spremljala do stopnic, toda za nič na svetu ne bi hotela izdati tega, o čemer signorina ne želi, da bi se razglasilo. Priznala mi je še nekaj, kar bi utegnilo spraviti v stvar nekaj več jasnosti.

»No, ali ne smem zvedeti tudi za to okolnost?« je vprašal komercialski svetnik. »Saj vidite, s kako napeto pozornostjo pričakujem; odpnite že vendar, za božjo voljo, odpnite, sicer še nazadnje dobim svoje napade!«

»Čujte, Bolnau, razmišljajte, ali živi še kak Bolnau v tem mestu? Ali sploh še obstoji eden na svetu in kje, povejte, kje?«

»Razen mene živa duša ne v tem mestu,« je odgovoril Bolnau; »ko sem se pred osmimi leti preselil semkam, me je razveselilo, da nimam imena Schwarz, Weiß ali Braun, niti Meier, Müller ali Bauer, ker bi se take večkrat lahko pripetile zamenjave. V Kaselu sem bil jaz edini možki v rodbini;

Neka podmornica pod vodstvom Kapitana leutnanta Luetha je v žilavih napadih iz nekega zelo zavarovanega konvoja na Atlantiku potopila štiri sovražne trgovske ladje s skupno 21.000 brit.

Na angleški vzhodni obali so nemška bojna letala z bombami uspešno napadla podnevi neko industrijsko napravo kakor tudi pristaniške naprave in potopila neko trgovsko ladjo z 8000 brit. Neka druga, tudi velika ladja je bila vsled bombnih zadetkov težko poškodovana.

V severni Afriki je nasprotnik nadaljeval svoje silne napade, podprte po ognju njegovih pomorskih bojnih sil, na nemško-italijanske postojanke v prostoru pri Sollumu. V zapadni Kirenajki je obojestransko izvidniško in topniško delovanje. Nemška bojna letala in strmoglavci so bombardirala britanske kolone, zbrane avtomobile in letališča.

Podnevi in ponoči so se vršili napadi iz zraka proti pristaniškim napravam v La Valetta in proti britanskim letališčem na otoku Malti. Pri tem so bili sestreljeni trije sovražni bombniki.

22 sovjetskih bunkerjev pred Leningradom uničenih

Silni britanski napadi pri Sollumu odbiti — Suneč oklopnice izpodletel

Iz Führerjevega glavnega stana, 16. januarja. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 13. januarja naznanilo:

Na Krimu in v kotlini Doneca je le malo bojne delovanja. V prostoru vzhodno od Charkova so naše čete izvršile uspešne izvidniške sunke proti sovražnikovim oporiščem. Nasprotnik je izgubil 219 mrtvih in 93 ujetnikov. Na srednjem frontnem odseku in na ozemlju Waldai boji še trajajo. Udarne čete so pri nekem podvzetju na obkoljevalni fronti pred Leningradom uničile 22 sovražnih bunkerjev z njihovimi posadkami vred. V boje na tleh so posegle močne skupine bojnih letal, strmoglavcev in lovcev. Sovjeti so utrpeli izredno visoke krvave izgube in prišli tudi ob obsežen vojni material. Številni kraji, kjer so bile nastanitve, in železniški vlaki, so bili zažgani.

V severni Afriki so bili odbiti silni britanski napadi v prostoru Solluma. Težki boji še trajajo. Jugovzhodno od Agadabije je izpodletel sovražnikov suneč z oklopnici. Nemška bojna letala in strmoglavci so bombardirali zbrane britanske avtomobile in oklopnice pri Agedabiji kakor tudi letališča in pristaniške naprave v Kirenajki. Napadi iz zraka na letališča otoka Malte se uspešno nadaljujejo podnevi in ponoči.

sicer pa na celem božjem svetu ni nobenega Bolnau razen mojega sina, tega nesrečnega, ki ves nori za glasbo; ta je odjadral v Ameriko in izginil brez sledu. Toda zakaj vprašujete po mojem imenu, doktor?«

»No, vi gotovo ne pridete v poštev, komercialski svetnik, in vaš sin je v Ameriki. Toda, že je četrt na dvanajsto uro, princezinja Zofija je bolna, in jaz sem se že predolgo začel z Vami; zdravstvujte, à revoir!«

»Nikamor se ne ganete,« je vzkljnil Bolnau in ga krepko zadržal za laket, »dokler mi ne razodenete, kaj Vam je dekle še reklo!«

»No, naj bo, prijatelj, toda da ne črhnete nikomur ničesar o tem! Zadnja beseda pevkine, prej nego se je onesvestila, je bila Bolnau.«

3.

Se nikoli niso bili videli, da bi bil komercialski svetnik Bolnau tako resno in mrko lezel po ulicah, kakor takrat, ko ga je ostavil doktor Lange pred palačo. Ob drugih prilikah je korakal živahno in čilo in če je s prijaznim smehljajem pozdravljaj vsa dekleta in žene, se rad šalil z moškimi in jim pripovedoval različne novice, mu nihče ne bi prisodil šestdesetih. Saj je imel tudi vzroka dovolj, da je bil vesel in židane volje; s spekulacijami si je bil pridobil lepo premoženje in, ko se mu ga je zdelo dovolj, je šel z ženo v pokoj v B. in živel odslej leta in leta v veselju in radosti. Imel je bil sina edinca; ta bi moral prehoditi življenjsko pot starega gospoda, prodajati in se pobrigati za kupčije; taka je bila očetova volja.

Sin pa je bil živ in mrtev za kraljestvo

Japonska bolniška ladja potopljena

Tokio, 16. januarja. Cesarski glavni stan javlja, da je dne 10. januarja neka sovražna podmornica v južnokitajskem morju topedirala in potopila japonsko bolniško ladjo »Harbin Maru«. Ranjenci in moštvo so se izjemši šest mogli rešiti. Glavni stan označuje to potopitev kot nečloveško dejanje in flagrantno kršitev ženevskega protokola.

Ga. Simovičeva posnema Rooseveltovo

Belgrad, 16. januarja. »Novo Vreme« glosira v svoji včerašnji izdaji nek radijski nagovor soproge »jugoslovankega ministrskega predsednika v Londonu«, gospe Simovičeve, — »na srbske žene«. List pripominja k temu, da je gospej Simovičevi, soprogi srbskega »slavnega« vojskovodje Simoviča, očitno pri nekem punšu ali zelo vročem čaju kakšne londonske lady prišlo na misel, da bi lahko posnemala gospo Rooseveltovo. Tako je pač stopila pred mikrofon londonske radioodaje in se obrnila na srbske matere, sestre in žene, v prvi vrsti pa na one gospe, »ki so zapustile svojo domovino, da so zagrabile za orožje«. Kdo pa so te žene, vprašuje list, ki so zapustile dom in zagrabile za orožje? To so le komunistke, kojih »vzorni primer« je bila zloglasna dijakinja Ružica Milenkovičeva, zver v ženski podobi. List vprašuje potem dalje, da-li je Srbija še premalo globoko zabredla v nesrečo, da bi naj zaradi priporočila kakšne gospe Simovičeve tudi še nadalje bila primer za to, kako se iztrebi lastni narod. In to edino in izključno v to svrhu, da bi gospa Simovičeva tam v daljnih deželah pri kakšnem čaju imela kaj, s čemer bi se lahko ponašala.

Dinamitni atentati v južni Afriki

Po japonskih uspehih v Pacifiku tudi v Afriki ni izostala reakcija; tam so Angliji sovražni krogi v težkih demonstracijah dali duška svoji nevolji. Ko je že ministrski predsednik Smuts zapretel najstrožje vladne ukrepe, je sedaj južnoafrikanški zunanji minister Lawrence v nekem govoru v Kapstadtu naznanil, da je bilo večje število incidentov in atentatov. V Kapstadtu je na mnogih dovoznih cestah eksplodiralo več dinamitnih bomb; posebno veliko je pa število dinamitnih atentatov v Transvalu. Pri nekem atentatu na železniško progo sta dva afrikanca prišla ob življenje. V svrhu ojačanja južnoafrikanške policije hoče Lawrence ustaviti domobranstvo, ki bo rabila proti Angliji sovražnim ljudem. Lawrence je napovedal tudi čimprejšnjo uvedbo smrtno kazni. Ministrski predsednik Smuts je v radiu oznanil, da so prilike take, da je treba 20.000 mož uvrstiti v južnoafrikanško armado.

Verlag und Druck: NS-Gauverlag und Druckerel Kärnten, GmbH, Klagenfurt. - Verlagsleiter: Dr. Emil Heltjan. - Hauptschriftleiter: Hermann Allmayer. - Zurzeit ist Anzeigenliste Nr. 1 gültig.

glasov; glasba mu je bila nad vse, očetovi trgovski in kupčijski posli so mu bili preveč preprosti in prenziki. Oče je imel trdo glavo, sin tudi; oče je rad vzkipe, sin tudi; oče je takoj vse tiral do skrajnosti, sin tudi; ni čuda, da nista mogla živeti skupaj. In ko je bil sin dovršil svoje dvajseto leto, je bilo očetu petdeset; tu je hotel prenehati s trgovino in jo izročiti sinu, sam pa iti v pokoj. Kmalu je vse prišlo v mir in red; kajti v neki lepi poletni noči je šel sin izginil z nekaj skladbami za klavir, prišel v redu na Angleško, in pismeno čisto prijazno sporočil, da namerava iti v Ameriko. Komercialski svetnik mu je voščil srečo za pot in se podal v B.

Misel na godbenega norca, kakor je imenoval svojega sina, mu je sicer zagrenila veliko ur; kajti izrazil mu je bil željo, naj se pred njim ne prikaže več, in ni bilo pričakovati, da bi se oni vrnil brez vabila. Včasih se mu je dozdevalo, da ni bilo pametno siliti ga k trgovini; toda čas, družba in dobra volja so storili svoje, da se take motne misli niso predolgo držale; živel je veselo in radostno, in kdor ga je hotel videti zelo vedrih lic, temu je bilo samo treba priti na šetnjo med enajsto in dvanajsto uro v široko ulico. Ako je tam videl dolgega, mršavega moža, čigar moderna obleka, čigar lornjeta in jezdnji bič, čigar gibčne manire se niso prav nič prikladale njegovimi sivimi lasmi, ako je tega moža videl pozdravljati na vse strani, se vsak hip ustavljati pri tem ali onem in klepetati ter pri tem kriliti z rokami, ta se je lahko zanesel na to, da je bil to komercialski svetnik Bolnau. (Dalje prihodnjik.)

Bojne sile USA pri Manili obkoljene

General Ricarte novi Filipinski predsednik - Mornarica USA ohromela

Tokio, 16. januarja. Kakor javlja frontni poročevalec lista »Tokio Asahi Schimbun«, so japonske čete še nadalje obkolile na polotoku Bataan oblegane sovražne čete, ki v glavnem sestojijo iz Amerikancev. Gre tukaj za dele v zadnjih tednih poražene divizije, ki so jo bili ojačili tanki in obrežno topništvo. Amerikanske čete so na nekaterih mestih poskušale protinapade, ki so pa bili brezuspešni.

Kakšnih 20 kilometrov južno od vojne luke Olongapo so se brčkone v gorovju razvili glavni boji proti Luzonu na polotoku Bataanu. Amerikanske in filipinske bojne sile so se tam poskušale braniti z vsemi sredstvi. Na japonski strani domnevajo, da gre tukaj za zadnji močnejši odpor in da bo po predoru ondotnih sovražnih postojank zapečaten usoda pravega polotoka.

Po poročilih lista »Tokio Niči Niči« cenijo sovražne glavne sile na Bataanu na približno 50.000 mož, ki baje zelo trpijo vsled pomajkanja živil. Težko in lahko topništvo poskuša ob sodelovanju z japonskim zračnim brodomjem napraviti postojanke branilcev zrele za pehotne naskoke. Boji so izredno ogorčeni, kar izhaja iz poročila tega lista, čigar dopisnik ugotavlja, da se ne dajo popisati muke, ki jih morajo prenašati japonski vojaki.

Po poročilih tokijskega »Niči Niči« opazujejo japonska izvidniška letala v bližini trdnjave na otoku Corregidor v zalivu pri Manili številne sovražnikove transportne ladje, ki so najbrž namenjene za pobež v celem zalivu obkoljenih Amerikancev. List pripominja k temu, da bo japonska mornarica znala preprečiti izvedbo tega nasprotnikovega namena.

Filipinski narodni junak general Ricarte se je dne 8. januarja po desetletja trajajočem pregnanstvu vrnil v Manilo; po nekem italijanskem poročilu iz Tokia ga nameravajo postaviti za filipinskega predsednika. Po vzorcu ustave Mandžukuo bi ga podpirali svetovalci.

Pred dnevi je singapurska radiooddaja vsa obupana povpraševala po celem svetu, kje je vendar ostalo brodomje Zedinjenih držav. Šele sedaj je dal gospod Knox, mornariški minister Zedinjenih držav pretresljiv odgovor, ki pač ne bo mogel zadovoljiti ogroženi Singapuru. Na običajnem letnem zborovanju severno ameriških županov je gospod Knox v ponedeljek v Washingtonu govoril tudi o tem vprašanju in svaril pred iluzijo, da bi brodomje USA ta čas moglo izvršiti operacije proti japonskemu brodomju. Brodomje Zedinjenih držav, dolžina njihove obale in zaščita oporišč Zedinjenih držav ter panamskega kanala ne dopuščajo nobenega dramatičnega ali zmagoslavne spopada z japonskim brodomjem.

Britanska bojna ladja potopljena

Berlin, 16. januarja. V poročilu vrhovnega poveljstva oborožene sile, dne 26. novembra 1941 je bilo javljeno, da je neka nemška podmornica pod vodstvom Kapitänlutnanta barona Tiesenhausena v morskem kraju pred Sollumom torpedirala neko britansko bojno ladjo. Kakor potrjujejo sedaj britanski ujetniki, je bila to bojna ladja »Barham«. Po izpovedbah ujetnikov se je ladja potopila.

Britanska bojna ladja »Barham« je bila sesterska ladja »Malaya«, ki je bila — kakor je bilo to javljeno v poročilu dne 15. novembra 1941 — po nemških podmornicah tako težko poškodovana, da so jo morali privleči v gibraltarsko luko.

»Barham« je bila ravno tako kakor »Malaya« popolnoma modernizirana bojna ladja z 31.000 tonami, ki je prevozila 25 vozlov in imela posadko 1180 mož. Oborožena je bila z osmimi 18 cm in dvanajst 15,2 cm topovi, razpolagala je pa še z osmimi 10,2 cm, štirimi 4,7 cm in 16 4 cm letalskimi obrambnimi topovi, kakor tudi z osmimi strojnimi ter je imela na krovu eno letalo.

Kriva je Nizozemska Indija

Uradna japonska izjava - Japonski pohod na Celebes in spodnji Borneo

Tokio, 16. januarja. Obveščevalni urad japonske vlade je v ponedeljek zvečer objavil sledečo uradno izjavo:

»Čeprav je japonska vlada napovedala vojno Zedinjenim državam in britanskemu empiru, je opustila kakršne koli sovražne ukrepe proti Nizozemski Indiji, ker je iskreno želela po možnosti preprečiti, da bi tudi prebivalstvo Nizozemske Indije zažele strahote vojne. Vlada Nizozemske Indije pa je japonski vladi priobčila, da mora spričo pričetka sovražnosti od strani Japonske napram Zedinjenim državam in Veliki Britaniji, s katero stoji Nizozemska Indija v najtesnejši zvezi, ugotoviti, da postoji vojno stanje med Japonsko in Nizozemsko Indijo. Nizozemske indijske bojne sile so odtlej podvzele številna sovražna dejanja proti Japonski, nadalje pa so napravile tudi Nizozemsko Indijo za bazo Zedinjenih držav in britanskega empira v vojni proti japonskemu empiru. Japonska nima nobenih sovražnih namenov proti nekrivemu prebivalstvu Nizozemske Indije. Ker pa je nastala potreba, da se zatre sovražno postopanje Nizozemske Indije in zaščiti življenje in lastnina ondotnih Japoncev, so bojne sile vojske in mornarice dne 11. januarja pričele z vojnimi operacijami proti bojnim silam Nizozemske Indije.«

Govornik japonske mornarice je spričo angleških ameriških propagandnih poročil o velikih izgubah Japoncev v Nizozemski Indiji danes izjavil, da so izgube zelo male. Opozoril je na to, da niti nizozemska indijska armada, niti mornariško in zračno brodomje na noben način nista kos japonski oboroženi sili. Vojska, ki jo cenijo na 35.000 mož, je ojačena po 80.000 novincih, od katerih je 80% domačinov. Govornik je h koncu izjavil, da so že ob prvem spopadu s temi četami japonske bojne sile bile veliko močnejše, v mnogih primerih so se nizozemske indijske čete že po kratkih bojih udale.

Kakor poroča cesarski glavni stan, je japonska mornarica dne 13. januarja potopila nizozemsko indijskega polagača min »Prins van Oranje« (1291 ton), ki je poskušal pobegniti iz Tarakana. Japonske edince so nadije osvojile letališče Kakas pri Menadu na Celebesu, kjer so bili uni-

čeni štirje Lockheed-Hudson-bombniki in trije drugi težki bombniki. V okolišju Tarakana so japonska letala uničila nekega sovražnega dvomotornega bombnika in nekega drugega bombnika modela B 17. O osvojitvi letališča Kakas poročajo nadalje, da so japonske edince, ki so zasedle Menadu, prodirale na Tomadano, kjer so se sestale z edincami, ki so se bile izkrcale pri Kemiru. Čete so potem skupno prodirale proti letališču Kakas.

V Bataviji je po poročilih angleške poročevalne službe japonskim četam uspelo, da so se ustanovile tudi na kontinentu vzhodnega Bornea. Glede operacij na Celebesu in vzhodnem Borneu poročajo od japonske vojaške strani, da se razvijajo dalje po načrtih. Sovražnikov odpor je le slab, lastne izgube neznatne.

Stalin in Turčija

Rim, 16. januarja. Bajka je, ki je, kakor pravijo v Rimu, ne verjame niti angleški tisk, da bi se bila vsled razgovorov Stalina z Edenom ojačilo prijateljstvo med Turčijo in sovražniki sil osi. Takoj po tem razgovoru so v angleškem in severno ameriškem tisku omenjali, da je Stalin podvzel vse, da bi mu plačali, kolikor le mogoče, prispevek sovjetske Rusije k vojni. Posebno pa je bilo baje poudarjeno, da Stalin niti najmanj ni izpremenil svojih zahtev glede balkanskih držav, Besarabije in Bukovine kakor tudi glede direktne stika z Bolgarijo. To dozuje, da je Anglija popolnoma pristala na zahteve Kremla, ki jih je svoječasnno Molotov predložil v Berlinu. Direktni stik med Bolgarijo ne pomeni ničesar drugega, nego zahtevo turškega ozemlja za sovjetsko Rusijo. V Berlinu je, kakor znano, Molotov zahteval prosto roko na celem balkanskem polotoku, kakor tudi kontrolo nad Bosporom in Dardanelami. Sovjetska Rusija se hoče ustanoviti v Istanbulu in raz Dardanele obvladati vzhodno Srednje morje. Celo stoletje je Anglija storila vse, da je zadrževala Rusijo od Srednjega morja. Sedaj se pa mora Anglija umakniti pred Stalinom in se potegniti za njega. To je pač jasen dokaz, da Anglija in njena moč propadata.

Vislice pred božjim hramom

Sovjeti so v Ukrajini pred neko cerkvijo postavili vislice.

(PK. Aufnahme: Kriegsbericht Hähle, HH., Z.)

Neki nemški letalski varovalni čoln ga je rešil

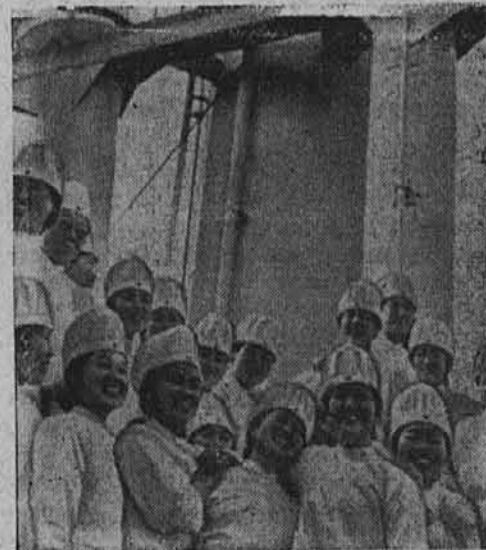
Nek britanski letalec, ki mu je bilo v boju z nemškimi lovci sestreljeno letalo, se je rešil na eni odlomljeni nosilni plošči stroja, ki mu je tako rabila kot »splava« Pozneje ga je sprejela posadka nekega nemškega letalskega varovalnega čolna.

(PK. Aufnahme: Kriegsbericht Görcke, PBZ., Z.)

Cevlji za sneg za naše vojake
Nek sovjetski kolar izdeluje s primitivnim orodjem iz brezovih debel smuči za nemške vojake.

(PK. Aufnahme: Kriegsbericht Fenske, HH., Z.)

Tudi japonska sanitetna služba je izborna organizirana

Članice japonskega Rdečega križa na lazaretni ladji, ki opravlja službo na južno kitajskem morju.

(Atlantic, Zander, Multiplex-K.)

Gotovo za skladanje — in potem na fronto

V zadnjih dneh so povsod v Nemčiji mrzlično delali za nabiranje volnenih stvari, da preskrbijo naše vojake na fronti s toplo obleko. — Tukaj se za odpremo pripravljajo vreče za noge s krzneni podlogo in v vagone nalagajo tople zimske reči, ki jih sedaj neprestano vozijo na fronto.

(Scherl, Zander-Multiplex, K.)

Gospodarstvo

„Mast iz lastne grude“

Vsečina in okvir pomladanskega velesejma 1942 v Wenu

Wien, 16. januarja. Ze konec decembra pretečenega leta so bile vse tvrdke, ki razstavljajo, naročile vse šatore tako v palači velesejma samega kakor tudi na tehničnem svetu velesejma v Wenu. Ta činjenica je dokaz, da tudi proizvodnja priznava in pozdravlja usmeritev pomladanskega velesejma v Wenu na potrebe evropskega kmetijstva. Ker se zaradi omenjenih prostorov v palači velesejma ni moglo upoštevati prilično 20% prijavljenih tvrdk, bodo v Wenu zastopane tvrdke pravi izbor gospodarstva, delujočega za kmetijske potrebe.

Obeležje tehničnega sveta spomladanskega velesejma v Wenu, ki se bo vršil od 8. do 15. marca 1942, bo dala udeležba državnega prehranjevalnega stana, kakor tudi onih skupin nemškega strojedelstva, ki delajo neposredno na stopnjevanju kmetijske proizvodnje. Na čelu je živahna udeležba industrije kmetijskih strojev, ki bo tokrat dopolnjena v posebnem oddelku »Gradnja« iz lahkih kovin v nemški industriji kmetijskih strojev. Tudi je posebnega upoštevanja vredna uvrstitev generatorja z lesnim plinom v kmetijstvu. Najbolj važni del spomladanskega velesejma v Wenu, za katerega so tudi največ poslali, je zopet dvorana s stroji za obdelavo lesa. Tem sledijo stroji za mlekarstvo in mlinarstvo, proizvodi za pokončavanje škodljivcev in važna skupina »elektroindustrije«, kojih predmeti so predvsem ubrani na kmetijske potrebe. Posebno se bo pazilo na to, da bodo obilno zastopana hladilna industrija in njeni proizvodi, ki se potrebujejo v to, da se kmetijski proizvodi ohranijo sveži in konzervirajo. Pomen inozemstva bo podčrtan po celi vrsti kmečkih organizacij, predvsem iz jugozapada, ki se tudi udeležijo pomladanskega velesejma v Wenu. Udeležbo so obljubile doslej organizacije Ogrske, Bolgarije, Hrvaške, Norveške in Italije, organizacije Romunije, Slovaške in Grčije bodo najbrž sledile. Poleg tega bodo na tehničnem svetu spomladanskega velesejma v Wenu zastopane tudi nemška industrija stavbenih strojev, katere udeležba se bo usmerila predvsem raz vidika gradnje kmetijskih cest in potov, potem luke Hamburg, Danzig in Stettin. Semen za pisarniške stroje bo rabil racionaliziranju kmetijske uprave.

Slika v palači velesejma se bo napram jesenskim prireditvam toliko spremenila, da se bo na področjih posode za gospodinjstvo, kuhinjske posode, steklenih izdelkov in proizvodnje porcelana, dragocenin, izdelovanja usnja in v skupini pohištva pripisovalo glavno važnost cenim in solidnim potrošnim predmetom, ki ustrezajo kmečkim potrebam. Tudi na zelo dobro zasedeni tekstilni skupini bo največ metrskega blaga s kmečkimi vzorci. Nekatere velike nemške tvrdke bodo svoje šatore preobrazile v kmečke ali lovske izbe, ki bodo obeležje za izložbo blaga za dečve, nogavic, namiznih prtov, zaves in perila, ki ustrezajo kmečkim zahtevam in kmečkemu ukusu. Tudi konfekcija bo prinesla kmečko obleko, medtem ko bo modna hiša v Wenu zopet postregla s svojimi najbolj modernimi proizvodi, a poleg tega prinesla tudi ko-

stume kmečkega in lovsko-športnega značaja. Klobučarstvo bo prvič zastopano s klobuki raznih noš, lovskimi in športnimi klobuki. Umetelna obrt bo prikazovala umetniške stvari iz kmečkega življenja. Od delki »športni artikli« in »igrač« bodo imeli isto sliko kakor doslej. Omembe vredno je, da je moglo vodstvo velesejma v Wenu navzlic omejenemu prostoru, s pritegnitvijo dveh dvoran, ki so doslej služile drugim svrham, spraviti pod streho 60 novih razstavljajočih tvrdk, med katerimi se nahaja nekaj inozemskih tovarn in 15 tekstilnih tovarn iz nemških Sudetov.

Duševno dopolnitev bo pa spomladanski velesejem 1942 v Wenu dobil zaradi cele vrste predavanj o temi »Mast iz lastne grude«, kjer bodo prišli do besede znameniti strokovnjaki iz Kaiser-Wilhelm-Gesellschaft v Berlinu, visoke šole za poljedelstvo v Wenu in drugih vodečih ustanov nemške kmetijske vede.

Ustanovitev družb v Srbiji

V času od konca meseca aprila in do začeta meseca novembra 1941 je bilo na teritoriju Srbije ustanovljenih 21 delniških družb z glavnim kapitalom 124.5 milijona dinarjev. V istem razdobju prejšnjega leta je bilo ustanovljenih 37 delniških družb z glavnico 113.5 milijonov dinarjev. Od večjih družb bi bilo omeniti eno mlekarstvo z delniško glavnico 35 milijonov,

dve radio-tvrdki s skupno 36 milijonov, tri založništva z 11.5 milijonov, eno ladjedelniško družbo, eno tvornico užitnega olja, eno filmsko družbo in enajst trgovskih družb.

Hrvaški zadružni svet

Zagreb. Na Hrvaškem so ustanovili zadružni svet, v katerega so včlanjene vse zadružne zveze in kojih smoter je splonša pospešitev zadružništva.

Olje iz koruznih cīm na Hrvaškem

Zagreb. Hrvaški minister za gospodarstvo je odredil, da se mora pri mletju turšice izločiti 7 do 10 % koruznih cīm in staviti na razpolago industriji za predelavo oljnih semen. Na ta način si obetajo, da bodo mogli dati domači industriji mila 50 vagonov tehničnega olja.

Male gospodarske novice

Povprečna številka indeksa za cene veletrgovin v mesecu decembru 1941. Številka indeksa cen veletrgovine v Reichu je v decembru znašala povprečno 113.1. Iz razlogov letnega časa se je napram prejšnjemu mesecu (112.4) povišala za 0.6%. Številke indeksa glavnih vrst se glase: agrarne tvarine 113.1 (+ 1.2%), industrijske surovine in polizdelki 101.3 (+ 0.4%) in industrijski gotovi izdelki 132.5 (nezpremenjeni).

Krušne karte v Bukarešti. Podtajništvo za oskrbo vojske in prebivalstva objavlja, da se bo od še nedoločenega roka naprej v glavnem mestu kruh razdeljeval samo še na karte. V dveh dneh v tednu bo krajevno običajna koruzna kaša nadomestila kruh kakor je to bilo že doslej v nekaterih krajih države včasih v navadi.

Dom in polje

Se o ravnanju s krompirjem v zimskem času

Ker igra krompir za našo prehrano v splošnem za našo ljubo ožjo domovino, pa kot njivski sadež še posebej tako zelo važno ulogo, torej o ravnanju z njim v sedanjem času in na pomlad še nekaj besedi.

Kateri pogoji so najpovoljnejši za prezimljenje krompirja v kletih, smo brali že v zadnji številki lista. Med drugim smo brali tudi, da morajo biti prostori za shranjevanje gomoljev primerno svetli, ne preveč temni. Važno pa je tudi, da upoštevamo, da tudi svetlobe ne sme biti preveč. Ako prihaja v klet preveč svetlobe in sonca, začnejo gomolji prezgodaj kaliti, začnejo zeleneti in zgubijo na okusu in redilnosti. V primeru take nevarnosti se priporoča morebiti prevelika okna pobeliti z apnom.

Da bo prezračevanje med gomoljem v krompirjevi kleti popolnejše se priporoča, da mogoče sedaj enkrat pri razbiranju in odbiranju nasuješ zdrave gomolje (ako tega nisi napravil že jeseni pri vkletanju) na poseben, kako peč od zemlje odmaknjen, iz nepopolnoma spahnjenih desk ali iz lat napravljen pod, skozi katrega špranje prihaja med gomolje stalno svež zrak od spodaj. Da bi prihajal zrak tudi od strani, bi bilo tudi ob stenah kleti za krompir napraviti podu podoban, za zrak propusten pa ž. Krompir naj z eno besedo ne leži na

golem, mrzlem podu in ob goli steni! Tej zahtevi najlaže ugodiš (seveda, če imaš le malo krompirja), ako shraniš gomolje v primernih, iz lat napravljenih zabojih.

Nadaljnje širjenje morebitne gnilobe lahko deloma oviraš, ako pri prebiranju med gomolje razpršiš oziroma potrosiš apneni prah. Proti gnilobi uporabljajo tudi druga sredstva oz. praške. Tako je baron Lazarini v Flödnigu pred nekaj leti potrosil gomolje s »Karsanom« in je bil z uspehom prav zadovoljen. Zelo priporočajo proti gnilobi tudi »Kartofan«.

Če bi jedilni, za prehrano namenjeni krompir začel kmalu kaliti oz. odganjati tanke bele cime, je to dokaz, da klet ne ustreza, je pretopla, temna in premalo zračna in je cime pravočasno odstraniti, ker sicer zgubljajo gomolji vedno več redilnih snovi.

Da si boš pa ustvaril prej ali slej za seme namenjeni krompir tako shraniti, da do kakih 3 do 4 tednov pred sajenjem v kleti ne bo kalil oz. ne bo odganjal tankih, dolgih, belih cīm, da boš raje spravil semenske gomolje nekaj tednov pred sajenjem v suh, primerno hladen in svetel prostor (v skednju, šupi ali v kaki prazni sobi), v katerem bo napravil krompir le kratke, debele, rdečkasto-zelene cime, pa itak predpostavljam. Vsaj so med našimi pridelovalci krompirja tudi pravi specialisti in fanatični ljubitelji zanimive in — koristne krompirjeve vede.

Fr. Wernig

Kompost

Kompost s pravico lahko imenujemo kmetov hranilnik. Kajti na kompostni kup spada prav vse, kar vsebuje gnojilne snovi in se sicer v gospodarstvu ne da nikjer porabiti. Blato iz vodnjakov, usedlina iz kanalov, cestno blato in nerabna slama tvorijo podlago kompostnemu kupu. Ta podlaga drži potem skupaj ves kompostni material. Kot kompostni material se uporablja: človeške odpadke, odvisna gnojilca, živalski odpadki vseh vrst (poginule, razkosane živali, kri, drobovje, lasje, kosti, perje itd.). Rastlinski odpadki vseh vrst (odpadki s skednja, plevel, pirnica, listje itd.), smeti iz hiše in dvorišča, žaganje, lesni pepel, malta od zidanja (vsebuje apno), odpadki volne in usnja, pokvarjena krma itd.

Pri pripravljanju kompostnega kupa naj se pazi na to, da bo v njem dovolj hranilnih snovi, da bo material razrezan in po možnosti nasut tako, da so vmes plasti apna, ki ospešijo razkroj. Kompostni kup naj se naredi na zaščitenem in senčnem kraju. Širok naj bo spodaj 3 m, zgoraj 1 m, visok 1—1½ m, dolžina pa odvisi od množine materiala, ki nam je na razpolago. V dolžino se ga namreč dela kar naprej, čim imamo zopet material. Vrh kompostnega kupa naj se naredi vdolbina, da se v njej more nabirati voda. Ko je kompostni kup enkrat naložen, naj ostane tak 2 do 3 mesece, če je pa presuho vreme, naj se kup od časa do časa polije z vodo. Po približno 3 mesecih naj se kompostni kup zelo natančno prekoplje v navpični smeri, da se kompostni material dobro premeša. V presledkih po 2 meseca naj se kup še dvakrat prekoplje. Kompost je zrel, če v njem ni mogoče več spoznati izvora posameznih vrst odpadkov. Rastline, ki na kupu zrastejo, naj se pri prekopavanju zakopljejo vmes.

Kompost vsebuje približno 3/10 % dušika in približno 2/10 % fosforja in kalija.

Kompost se more posebno dobro uporabiti na travniku, kajti pri tem rastline ne obledo, kot je to primer pri hlevskem gnoju. Tudi je primeren za na vrt in pa tam, kjer gojimo sočivje. Za uporabo na njivah pa je manj priporočljiv, ker vsebuje seme mnogih plevelov. Vpliv komposta traja eno leto. Na travnikih natresemo kompost v male kupe, katere takoj nato razmečemo.

Ing. Karl Reicher

Zagreb. V prvih šestih mesecih, odkar je Hrvatska samostojna država, so na Hrvatskem izgradili oziroma popravili nad 20 cest. Za dosedanja dela so uporabili 37 milijonov kun in sicer od 400 milijonskega kredita, ki ga je vlada določila za ceste in popravila. Pri vseh cestnih delih je zaposlenih 7500 ljudi.

Die feine Maßwerkstätte
Wäsche-Modellhaus
Rosl König
Klagenfurt, Bahnhofstr. 7

OSRAM **D**

Visoki svetlobni učinek
Velika ekonomičnost.
Zahtevajte vedno Osram-D

OSRAM-D daje poceni svetlobo.

Dar tvrdke in žrtev od mezde in plače

Načelni vidiki glede nabiranja in darov za WHW

Dohodki zimske pomoči dotekajo v glavnem iz štirih virov: iz pobiranja na cesti, darilnih nedelj, darov tvrdk, organizacij, v prostih obratih ustvarjajočih itd., in od žrtev od mezde in plače. Pobiranje po cesti in darilna nedelja sta sedaj že znana tudi v Südkärntnu, glede daru tvrdke in žrtev od mezde in plače je pa vsekakor še potrebno pojasniti.

Dar tvrdke in žrtev od mezde in plače se lahko obravnavata kot ena akcija, kajti obe imate isti smoter in se razlikujeta le v tem, da prvi zateče podjetje v najširšem pomenu besede, druga pa nameščence, to je vse one, ki prejema plače in mezde. To zbirko lahko označimo kot temelj dohodkov zimske pomoči, kajti zneski, ki jih izkaže to nabiranje, so razmeroma visoki, tudi pritekajo trajno in se dajo prilično naprej proračunati, medtem ko je uspeh posamičnega nabiranja odvisen od najrazličnejših okoliščin.

Kaj je žrtev od mezde in plače

Žrtev od mezde in plače je oni znesek, ki ga vsak delojemalec stavi zimski pomoči vsak mesec na razpolago. Praviloma pridržijo žrtev obratovodja in jo odvede zimski pomoči, ko si je predhodno zagotovil pri stanek svojega uslužbenstva. Višina žrtve se ravna po višini mezde ali plače in je v vseh primerih lahko zmogljiva, kakor izhaja to jasno iz smernic državnega poverjenika za WHW. Po teh navodilih znaša žrtev od mezde in plače mesečno 10% uslužbenškega davka, najmanj pa 25 pfenigov.

Največje važnosti je pri tem, da vsi obrati odvajajo žrtev od mezde in plače. Tudi oni, ki ima samo enega ali dva nameščence in se niti najmanj ne smatra za »obrat«, naj svojo malo uslužbenstvo pozove k dajavi tega daru, ki ga posameznik komaj čuti, ki pa v celoti da ogromno vsoto, zaradi katere je WHW in NSV mogoče, da izvrši velike naloge. V nekaterih obratih nameščenci v plemenitem tekmovalstvu prostovoljno zvišajo predpisane najnižje zneske, gotovo pa nihče ne izključi samega sebe od te žrtve, s katero ravno pokaže svojo pripravljenost do obnove.

Vsak samostojno ustvarjajoči naj odrajta dar tvrdke

Dar tvrdke naj plačajo ne le vse tvrdke, ampak tudi, kakor že zgoraj označeno, vse organizacije, vsi ki delajo v prostih obratih, skratka vsak samostojno ustvarjajoči in vsako podjetje. Je to pobiranje, ki se morda izmed vseh nabiralnih akcij WHW najtežje izvede. So velika podjetja, za katera je žrtev nekaj tisoč Reichsmark za WHW malenkost, drugim pa pomeni že 10 RM na mesec veliko. Tudi tukaj je državni poverjenik za WHW postavil najnižje postavke, ki naj bodo približni pravec in ki so seveda odmerjene zelo nizko. Kdor se jih drži, plača mesečno približno 1% svoje dohodarine kot davek za WHW. Tudi pri tej akciji se pri mnogih tvrdkah prikažejo izredne visoke dajatve, ki stavijo njihovo odgovorno stališče napram načrtu socialne izgradnje države v najlepšo luč. Smernice naj bodo, kakor to pri prostovoljnih darovih ne more biti drugače, samo merilo, ki omogoča vsakemu posamezniku, da samega sebe dostojno oceni.

Hkoncu bi bilo še opozoriti, da gre tudi v Südkärntnu gospodarsko življenje pod zaščito mogočnega Reicha novemu razmahu nasproti. Brezposelnost je skoraj popolnoma izginila, v vseh panogah rokodelstva in industrije je obilica naročil, ki dajo do-

ber dobiček in povzdignejo življenjski standard. S tega vidika postane dar tvrdke in žrtev od mezde in plače izraz zahvale novo ojačenega gospodarstva. Tega se naj vsakdo spomni, kdor prejme od okrožnega ali krajevnega poverjenika poziv, da se udeleži te akcije.

Kreisleiter pri prvem kuharskem tečaju

Delovanje žen v Radmannsdorfu

Zene NS so s svojim oddelkom za narodno in domače gospodinjstvo prave pomočnice in svetovalke žen v Südkärntnu. V kuharskih tečajih preizkušajo z ženami samimi recepte, ki jim olajšajo gospodinj-

Kärnten je darovalo 325.719 zimskih reči

Končni izid se je povišal za 53.860 kom.

Napram predhodnem šteju se je končni rezultat povečal za 53.860 komadov, tako da akcija v Kärntnu izkazuje skupni izid 325.719 komadov volnenih in zimskih reči. Morebitni zamudniki ne bodo več bistveno izpremenili te svote. Razveseljivo je, da je tudi pobiranje smučí dalo svoj delež pri navedenem povišanju. Zadnjič javljeno število 11.005 parov se je tekom ponedeljka zvišalo za 4.908 na 14.913 in tudi število

stvo s količinami živil. Različna uporaba krompirja, enotna jed, kuhanje in pečenje z »Milei« ter štednja z mastjo, vse to se mora praktično pokazati gospodinjam.

V prvih kuharskih tečajih, ki ste jih vodili Gaufräuerschaftsleiterin Goritschnig in Gaufacharbeiterin Angerer, so se združile žene Ortsgruppen Lees in Radmannsdorf. Posebno je veselilo žene, da so mogle ob zaključku tečaja dati poskušne Kreisleiterju Hradetzkyju, Landratu Hintereggerju, Ortsgruppenleiterju Höllnerju in hranilničnemu ravnatelju Ottowitzu, kajti bile so posebno ponosne na to, da so mogle sedaj pomagati tudi v gospodinjstvu.

Zanimanje in razumevanje žen v Südkärntnu je tako veliko, da se bodo odslej vršili dva do trije tečaji pri različnih Ortsgruppen.

325.719 zimskih reči

Število smučí se je povišalo na 14.913

smučarskih čevljev se je od 1.010 povečalo na 15.065 parov. Največja postojanka v celokupni svoti so volnene kratke in dolge nogavice s številom 63.962.

Med posamičnimi okrožji v Kärntnu sta seveda na čelu okrožji Klagenfurt z 89.651 komadi in Villach z 78.220 komadi. Smučí je daroval Klagenfurt 5179 parov in Villach 3752 parov. Izid v ostalih okrožjih bo še objavljen.

Okrnjeno krajevno ime

Kaj nam dobri Valvazor poroča o Ablingu na Savi

Prav podučno je čitati v starih kronikah o krajih, ki so danes velikega pomena za gospodarstvo. To velja zlasti za Abling, o katerem Valvazor poroča, da je bilo »ime trga okrnjeno«. Ze takrat so se nahajale tam »velike fužine« poleg tega pa tudi »lepa jama za pridobivanje mramorja«. Razen tega pripoveduje kronist še o neki »norčavi domišljiji«, ki se je tam dogodila. Toda poslušajmo Valvazora samega, ki o tem piše sledeče:

»Trg Abling, po kranjski Jesenice, ima zadnje ime od jesenovega drevesa, kar pomeni nemško Esche, ker so v teh krajih zelo pogosto rastle ta drevesa; tudi nemško ime izvira od ravno teh dreves, čeprav je izpremenjeno tako, da se je Eschling spremenilo v Abling.

Ta trg leži na Gorenjskem, osem milj od glavnega mesta Ljubljane in dve milj od mesta Radmannsdorf in prehaja tukaj želena cesta od Ljubljane na Villach v Kärntnu. Kraj leži med visokimi snežniki, zato je zemlja precej hladna; na lepih njivah se doseže letina samo enkrat na leto.

Ta trg ima precej lepih hiš od katerih

je ena last gosposke in stanuje v njej upravnik ali oskrbnik gosposke Weissenfels. Kajti trg leži tako rekoč v osrčju posestva gosposke, Weissenfels pa čisto na koncu, zato stanuje zaradi udobnosti upravnik vedno na tem kraju, da lahko povsod poseže vmes. Blizu Ablinga se vidite tudi dve izredno veliki fužini Sava in Bley-Ofen (topilnica svinca), v katerih se topi in prideluje iz rude vsakovrstno jeklo in železo.

Gornji del trga je znamenit zaradi lepe jame za kopanje mramorja, ki daje kose v velikosti, kakor se je le hoče in v menjačih se naravnih barvah, ki razveselijo gledalca.

Gospod Tomaž Hren, svoječasní ljubljanski škof, ima v svojih beležkah zapisano, da je 1585. leta osebno govoril z nekim kmetom v Ablingu, kateri si je trdno vtepel v glavo, da je on Jezus. (Šlo je pač za versko blaznost.)

Sedaj spada ta trg pod gosposko Weissenfels, koje imejitelj je Janez Fridrih grof Trillek.

Zemeljski zakladi v Südkärntnu

Iskanje zlata ni imelo velikega uspeha - Pač pa je železna

Narava se napram Südkärntnu gotovo ni izkazala mačeho. Ne le da ima dežela vse predpogoje za intenzivno obdelovanje zemlje, dala je svojim prebivalcem tudi drugače še veliko možnosti pridobiti si življenjski zaslužek. Tako so vsled gozdov v velikem številu nastale žage in s tem je bila dana potrebna zaslomba tudi rokodelstvu, ki predeluje les.

V prejšnjih stoletjih so se pošteno trudili, da bi dvignili izkoriščanje rud in žlahtnih kovin. Posebnega pomena je bilo pri tem seveda vedno železo, toda iskali so tudi žlahtne kovine, zlato in srebro. Iskanci zlata pa menda niso ravno bogve kaj obogateli, tako vsaj kaže Valvazorjevo poročilo. Za časa tega zgodovinarja so bili posliski kalcevi zlata slabi, tako da so se kmalu le še priseljenci iz inozemstva brigali za lesketajočo se kovino. Domače prebivalstvo je bilo bolj realistično; ni hotelo kar brez truda obogateti, ampak si je ustvarilo za takratne prilike nikakor ne majhno in skromno železno industrijo, ki se je še vzdržala do današnje dobe. Valvazor poroča o plavžih s sledečimi besedami:

»Gorenjska vsebuje sicer razno rudo v nedrhi zemlje, na pr. baker, srebro in zlato; toda nesprorno je, da takšna ruda na eni strani ne vsebuje veliko zlata ali srebra in se zato ne izplača rudarsko delo, in da na drugi strani ni stalnega obrata, pač pa dajo gorenjska tla ogromne količine rude s najboljšim železom in izbornim jeklom, ki se razvažata naokoli v svet.

Tašna železna in jeklena ruda se predeluje v naslednjih obratovalskih. Pred vsem v Aisnem; te fužine, ki so vladarske, se nahajajo med visokimi gorami. Tukaj se

zelo veliko železa ne samo topi in pripravi, ampak tudi kuje. Izdelujejo tukaj velike količine železnega blaga.

Alten Hamer stoji v Wochein blizu jezera Wochein, med najvišjimi snežniki. Tudi tukaj topijo in izdelujejo veliko železa, posebno veliko žebjev poleg drugega železnega blaga. Ta plavž je sedaj last gospodov Locatelli v Wocheinu. Nekdaj je bil last Tazoličev. Od tod do Ljubljane je deset milj hoda.

Kopp leži v globeli kakor v kakšnem kotlu pod visoko goro; prideluje ne le veliko železa, ampak tudi predela in je tudi vladarski.

Jauerburg (tudi Jauerniza) leži pod snežniki blizu Save in je last barona Bureleni. Tukaj izdelujejo najboljšje jeklo.

Neumärktl čepi tudi med visokim gorovjem pod Loiblom in izdeluje izredno veliko železnine najboljše vrste; last je grofa Barba in barona Wernecka.

Pley-Ofen (ali Bley-Ofen) leži pod visokimi gorami; izdeluje tudi veliko železa in jekla in je last gospoda Locatelli. Sava leži med visokimi snežniki na Savi in izdeluje zelo veliko najžlahtnejšega jekla, ki ga razpošilja daleč na okoli; last je barona Buceleni.

Steinbühl leži v prijetni dolini in se tam veselo dela, ker se železo ne le pridobiva, ampak tudi predela. Steinbühl je vladarski.

Poldrugc miljo od Wocheina se nahaja svilkovina, kjer se izdeluje razna železna žica v velikih količinah; ravno tako se eno miljo dalje nahaja topilnica, kjer izdelujejo razno železo. Lastnik je gospod Locatelli.

3x domovine

Krainburg. (Nov zvočni aparat v kinu.) Zvočni kino je te dni pričel obratovati z novim zvočnim in svetlobnim aparatom. Šele sedaj se vidi, kakšna je razlika med starimi in novimi aparati. Slike so tako čiste kakor ob najlepšem sončnem dnevu. Zvok je čist in bolj razumljiv kakor preje. Predstave se bodo haje že v kratkem vršile v novi večji dvorani.

Domschale. (Visoke kvote na osebo.) Pri pobiranju, ki se je vršilo samo v pokrajini, se je med 3169 prebivalci dosegel uspeh 2422 RM, kar pomeni delež na osebo 86 Rpf, odnosno gospodinjstvo 3,23 RM.

Domschale. (Prometna nezgoda.) 9. januarja zvečer se je na slabo preglednem cestnem ovinku zgodila prometna nezgoda, ki je k sreči iztekla brez posebnih poškodb udeležencev. Osební avto, ki ga je vodil Bazilij Stanič, se je na ovinku Laibacher Strasse zaletel v iz nasprotné strani prihajajočega motociklista Andreja Weissa in zagnal motorno kolo s prikolico več metrov v stran. Avto se je zaradi silnega udara obrnil okrog lastne osi in obstal v nasprotni smeri. Motociklist je dobil poškodbo na levi roki. Vsi drugi udeleženci so jo odnesli samo s strahom. Motorno kolo in osebni avto sta bila tako poškodovana, da so jih morali zvelči proč.

Domschale. (Smrtni primer.) Dne 10. januarja je po kratki težki bolezni nepričakovano preminul dr. Reinhold Witt, polkovnik v pokoju in ravnatelj tovarne lakov Ludwig Marx d. d. v Kolitscheu. Pokopan je bil dne 13. januarja na pokopališču v Aichu.

Domschale. (Otvoritev otroškega vrtca.) Dne 12. januarja je Kreisleiter Pilz otvoril novo ustanovljeni otroški vrtec v Domschale. V svojem otvoritvenem nagovoru je Kreisleiter Pilz pojasnil namen ustanovljenega otroškega vrtca. Prebivalstvo je pokazalo veliko zanimanje za to potrebno in socialno ustanovo.

Tihí junaki dela

Zupani, tajniki in nameščenci malih podeželskih občin

Ako se pokazujejo storitve, se ne sme pozabiti tudi onih tihíh junakov dela, ki so pravi temeljni stebri, na katerih stoji močna zgradba notranje fronte v naši ožji domovini. Na področju javne uprave so to župani, tajniki in nameščenci malih podeželskih občin, posebno malih gorskih občin. Ti možje, žene in dekleta so v neprestanem stiku z vsemi rojaki njihovega delovnega območja. Brez odmorov butajo ob nje prvi valovi vseh želj in pritožb, vseh upov in brezmočja, ki navdaja narod v vojnem času.

Župan, tajnik mora na kmetih vedeti vse, od njega zahtevajo, da veš vseh področij. Na vprašanja o oskrbi s čevlji, usnjem in prejo mora ravno tako naglo in sigurno odgovarjati kakor glede gospodarstva s premogom, petrolejem in milom, oskrbe z obroči in mineralnim oljem, v zadevah prehrane, oskrbe in davkov, mnogokoli problemih, ki nastanejo za kmetijstvo med vojno itd. K temu pride še to; dan na dan mora pojasnjevati z velikim taktom, nezmotljivim čutom pravičnosti, sigurnim poznavanjem ljudi in neskončo potrpežljivostjo, poseči vmes tukaj pomirjevalno, tam energično, toda vedno z nasveti in kot pomočnik, ne da bi izgubil familiarni stik z zaupanimi mu rojaki — ki jih povečini vse osebno dobro pozna — ali da bi bila okrnjena njegova uradna avtoriteta. On mora biti oče občine, mojster svojih občanov. In vse to velikokrat ob zelo zopernih prilikah, ki jih povzroča pomanjkanje prostorov ali pripravnih pomožnih sil. Tako je na pr. v neki mali gorski občini njen uradni prostor le bomo razsvetljen po viseči petrolejski svetilki.

Delo teh mož in žen je treba v renici uvaževati. Pri tem so vsi ti ljudje poleg njihovega naporenega uradnega delovanja, ki ne pozna nobenih uradnih ur, skoraj povsod obremenjeni še z drugimi uradi in nalogami, ki so vse drugo kakor »reprezentativnega« značaja. Njihovo delo je vsled tega vzorno delo skupnosti, vzgledna storitva za domovino in narod.

SONNTAGS- u. NACH-DIENST
der Apotheken in Krainburg
von 17. bis 24. Jänner 1942

MR. M. RAUCH

Die reinste Freude

hat man an dem kleinen Karl. Er ist vergnügt, hat guten Appetit und schläft gut. Also alles Zeichen der Gesundheit. Die Mutter gilt ihm

NESTLE KINDERNAHRUNG

hergestellt aus den Bestandteilen des Weizenkornes, bester Alpenmilch und Zucker unter Zusatz Knochen- und blutbildender Salze und den Vitaminen des Lebertrans

Probieren Sie auch Broschüre „Reisende sind das Beste für junge Mütter“ kostenlos und unverbindlich durch die

Nestle Wien Aktiengesellschaft

Wien I. Babarstraße 11

Dr. F. J. Lukas

Izrežite! Hranite!

Nemščina metodično in praktično

Deutsch methodisch und praktisch

40. LEKCIJA

Gesprächsübungen

Wir verreisen heute, haben Sie die Wäsche schon eingepackt.

Ja, es ist schon alles eingepackt.

Ich werde vorsichtshalber noch ein weißes Hemd, eine kurze Unterhose, ein Paar Socken und ein Paar Sportstrümpfe mitnehmen.

Hat die Wäscherin die steifen Kragen schon gebracht.

Ja, ich habe RM 3.80 dafür bezahlt.

Diese Bluse ist aber schlecht gebügelt.

Ich muß mir noch ein Paar Sockenhälter und ein Dutzend Taschentücher kaufen.

Dieses Seidenhemd und den seidenen Schlafanzug dürfen Sie nur in lauem Wasser waschen!

Kaufen Sie Ihre Anzüge im Geschäft oder lassen Sie sie beim Schneider nach Maß machen?

Das ist ganz verschieden, manchmal wenn ich gerade etwas finde, das mir paßt, kaufe ich es fertig. In der Regel aber kaufe ich mir den Stoff und gehe dann damit zum Schneider.

An Ihrem Rock fehlt ein Knopf!

Ich habe es schon bemerkt, aber ich habe leider keinen gleichen Knopf, ich muß erst einen kaufen.

Wie gefällt Ihnen dieser Stoff?

Ausgezeichnet. Lassen Sie sich einen Sportanzug mit kurzer Hose daraus machen.

Wahrscheinlich ja. Ich hoffe, daß genug Stoff sein wird, ich möchte nämlich auch eine lange Hose.

Wo haben Sie diesen Überzieher gekauft? Er steht Ihnen ausgezeichnet.

Ich habe ihn bei meinem Schneider machen lassen. Er hat noch sehr schöne Stoffe für Wintermäntel.

Hier ist ein Hutgeschäft!

Ich möchte einen weichen Filzhut, grün, Nr. 40.

Der paßt mir gut, den nehme ich!

Dann möchte ich noch einen Strohhut für den Garten. Haben Sie einen?

Natürlich, bitte, hier haben wir eine große Auswahl von Strohhüten für Herren, in allen Farben.

Ich möchte gerne ein Paar braune Halbschuhe Nr. 40.

Wollen Sie einen Strapasschuh oder einen besseren Modeschuh?

Geben Sie mir bitte einen guten Straßenschuh, wenn möglich mit Doppelsohle. Die hier sind richtig. Packen Sie mir bitte eine gelbe Schuhpaste oder eine weiße und ein Paar Schuhbänder dazu ein.

Diese Stiefel hier passen mir nicht, sie sind mir zu klein. Ich werde die schwarzen dort probieren... Die drücken nicht.

Was kosten diese Stiefel?

Was kostet ein Paar Schneeschuhe mit Gummisohle?

Wir haben Schneeschuhe und Überschuhe in den verschiedensten Preislagen.

Wörter, die von vorne nach rückwärts und von rückwärts nach vorne gelesen gleich lauten:

1. Anna. 2. Otto. 3. neben. 5. Esse. 6. necken. 7. Rentner. 8. Reliefpfeiler. 9. Egge.

Schiffszusammenstoß bei Sachalin

Japanischer Dampfer gesunken

Tokio. An der Ostküste stießen am Donnerstagabend bei starkem Nebel zwei japanische Frachtdampfer zusammen. Der 5449 Tonnen große Dampfer »Tokusan Maru« wurde dabei so schwer beschädigt, daß er kurze Zeit darauf versank. 26 Mitglieder der Besatzung wurden gerettet, während 18 Mann als verloren gelten.

Bamberg. Tragischer Ausgang eines Scherzes. Auf der Dorfstraße spielte ein 16jähriger Bursche mit einem Gewehr. Plötzlich löste sich ein Schuß und die Kugel drang dem fünfjährigen Bauernsohn Hans Dörfler durch die Schulter in die Lunge. Obwohl das bedauernswerte Kind sofort in das Krankenhaus eingeliefert

wurde, konnte es nicht mehr am Leben erhalten bleiben, da es auf dem Transport schon zu viel Blut verloren hatte.

Größeres Grundstück, zirka 9000 Quadratmeter, im ganzen oder geteilt, Nähe Klagenfurt und See, günstig zu verkaufen.

Gemischwarenhandlung, 15 kg von Klagenfurt, um 50 RM monatlich zu verpachten. Landwirtschaft, 7 km von Klagenfurt, 14 Hektar, jährlicher Pachtzins 1500 RM.

Scherzfragen

1. Welche Rosen haben keine Dornen?
2. Welche Affen klettern nicht?
3. Wie erhält man Ochsenfleisch einige Jahre frisch?
4. Warum ruft der Kuckuck in Deutschland niemals nachmittags?
5. Welche Klavierspieler spielen mit der Nase?
6. Wer kann sagen, er ist mein Sohn, und ich bin doch nicht der Vater?
7. Wohin geht man, wenn man 28 Jahre alt ist?
8. In welchem Monat essen die Bauern am wenigsten?
9. Welche Leiter hat keine Sprossen?
10. Welches ist das stärkste Getränk auf Erden?
11. Welche Schuhe braucht man nicht zu besohlen?
12. Warum frißt der Sperling eher einen Liter Hafer als ein Pferd?
13. Wer hat die meisten Reisen um die Erde gemacht?
14. Wie oft kann man ein Ei von hundert wegnehmen?
15. Warum ist es unmöglich, eine Glasflasche in einem leeren Sack zu zer schlagen, selbst wenn man diesen mit aller Kraft an eine Mauer schlägt?
16. Wieviele Bogen braucht der Geiger beim Spiel?
17. Wie spricht man in England über die Deutschen?
18. In welchem Monat mäht man Heu?
19. Wer wird selbst im Wasser nicht naß?
20. Welches Tier ist ein Muster an Genügsamkeit?
21. Welches Wort wird immer falsch geschrieben?
22. Herr Müller hatte sechs Töchter und jede Tochter hatte einen Bruder. Wieviel Kinder hatte Herr Müller?
23. Wo sitzt man, wenn man in die Schule geht?
24. Wo gibt es die meisten Soldaten?
25. Es schwamm ein Mühlstein auf dem Wasser, da saßen drei Männer darauf; der eine war blind, der andere lahm, der dritte nackt; der Blinde sah einen Hasen, der Lahme lief ihm nach und fing ihn, der Nackte steckte ihn in die Tasche. Was ist das?

Wörter

Ausgang (m) (Ende) — konec
Besatzung (w) — posadka
Bogen (m) — lok
daraus — iz tega
doch (dennoch) — vendar(le)
Doppelsohle (w) — dvojni podpalt
Egge (w) — brana
einliefern (bringen) — pripeljati (v bolnišnico), spraviti
einpacken — zaviti
Esse (w) — ognjišče, dimnik
Frachtdampfer (m) — tovorni parnik
Geiger (m) — goslar
Gemischwarenhandlung (w) — trgovina z mešanim blagom
Genügsamkeit (w) — zadovoljnost
Gesprächsübung (w) — govorna vaja
Gewehr (s) — puška
Giraffe (w) — žirafa
Grundstück (s) — zemljišče
günstig — ugoden, -a, -o
Hektar (s) — hektar
Heu (s) — seno
japanisch — japonski, -a, -o
klettern — plezati
Kuckuck (m) — kukavica
Küste (w) — breg, obrežje
lahm — hrom
Landwirtschaft (w) — kmetija, kmetijstvo
lesen (nicht kochen) — sprožiti se

0 nekdanji in sedanji policiji Nemčije

V bivši zvezni državi so imele dežele lastno, samostojno policijo. Država ali Reich sam pri tem ni imel nikakršnega vpliva na policijske zadeve. Tudi država Bismarck-a ali takozvani II. Reich ter weimarska država nista mogli omejiti oblast policijske zveznih držav v korist države ali Reicha. Šele Führerju je uspelo ustvariti oblast državne policijske, ki se imenuje Reichspolizeihoheit. To se je uredilo z zakonom o novi zgradbi države z dne 30. januarja 1934. Ta datum je torej rojstni dan nemške državne policijske ali policijske Reicha. Država je pa takoj s prvo odredbo o novi zgraditvi države z dne 2. februarjem 1934. prenesla pravico izvajanja državne policijske oblasti na dežele. Deželne oblasti vršijo torej policijsko oblast po nalogu in v imenu države. Pri tem so še poedini deželni policijski zakoni do izdaje enotnega državnega policijskega zakona — v kolikor se jih kot nacionalno socialističnim načelom nasprotujočih že ni razveljavilo — še vedno v veljavi. Bodoče državno policijsko pravo bo na vsak način vse določbe policijske zakonodaje dežel, ki so se v praksi uveljavile in stojijo na podlagi nacionalno socialističnega svetovnega nazora, uporabilo ter pri izdelavi tozadevnega zakona o državni policiji, upoštevalo.

Izraz »policija« je grškega izvora in pomeni »politeia«, to je javno delovanje, upravno delovanje kakšnega mesta ali države. Policija je torej nekoč pomenila notranje delovanje uprave. V 18. stoletju je Nemčija imela policijsko državo, to je vladajoče kneze ter merodajne korporacije mest v državi, ki so vladali neomejeno, izvajajoč policijsko silo brez ovir. V modernih državah je pa naloga policijske, da skrbi za vzdrževanje javnega miru, varnosti in reda s preprečevanjem nevarnosti in odstranjevanjem že pojavljenih motenj.

Javna varnost je zaščita splošnosti pred škodo, ki ogroža obstoj ali ovira delo države in njenih ureditev. Nadalje vsebuje zaščito življenja in zdravja ter svobode in časti državljanov, njihove lastnine in premoženja. Javni mir ali javna varnost pomeni, onemogočiti morebitne nemire prebivalstva. Najtežje delo policijske je varovanje javnega reda. Zaščita javnega reda zahteva posebno udušenje vsega, kar bi nasprotovalo vladajočim, etičnim in socialnim predpisom.

Policijske so tri vrste. 1. Varnostne in upravne. 2. Redne in posebne ter 3. državne in občinske.

Varnostna policija čuva državo in njene ureditve, državljane in njihovo svojino pred napadi in poškodbami. Njena naloga je tudi, preprečiti kazniva dejanja. Njen delokrog zavzema tiskovne, društvene, zborovalne ali politične policijske zadeve, nadalje policijske prijave, evidenco tujcev, cestno-prometne policijske zadeve in budnost nad morebitnimi berači in klateži.

Upravna policija vzdržuje javen red in varnost v okviru gotovih upravnih področij, kakor na primer stavbena, požarna in obrtna policija ter zdravstvena, lovska in rudarska.

Redno policijo izvršujejo redne policijske oblasti. To so državni namestniki (Reichsstatthalter), deželni svetniki (Landrat), v mestnih okrožjih višji župani policijske oblasti naloge. Posebna policija se uporablja na posebnih področjih. Tako obstoja tudi gozdarska in zračna policija.

V načelu je vsako policijsko delovanje državno. Državna policijska dela pa ne

opravljajo povsod državni organi, temveč deloma tudi občinski. Po večjih mestih ter v važnih krajih vodijo policijsko oblast policijski direktorji in policijski predstojniki, v malih krajih pa občinski organi.

Najvišji policijski organ je Reichsführer und Chef der deutschen Polizei (državni vodja in šef nemške policijske). On je vsem policijskim uradnikom predpoveljen. Z odlokom Führerja o postavitvi šefa policijske se je na ta najvišji policijski položaj postavilo dne 17. VII. 1936. Heinricha Himmlerja. On je osebno podrejen državnemu notranjemu ministru in ima pravico, udeleževati se vladnih sej, če ima vlada zadeve njegovega delokroga in delovanja na dnevnem redu. Njegovemu uradu sta priključena dva glavna urada. Urad za policijsko reda (Ordnungspolizei) in urad za varnostno policijsko (Sicherheitspolizei). Urad za policijsko reda zajema varnostno policijsko (Schutzpolizei), orožništvo in občinsko policijsko. Varnostno policijsko ali Sicherheitspolizei pa tvori državna policija (Staatspolizei) in kriminalna policija (Kriminalpolizei).

Japonska podmornica z dvema možema

Vichy, 16. januarja. Japonski mornariški ataše v Vichy-ju, fregatni kapitan Hosoya, pobija zelo razširjeno mnenje, da uporabljajo Japonci takozvane »žive torpede«. Pač pa je Japonska prvič postavila v službo male podmornice s hitrostjo 24 vozlov, kojih posadka obstoji le iz enega oficirja in enega mornarja, z dvema torpedoma v prerezu 450 m/m, ki se avtomatično krmarita. Poleg tega imajo te podmornice na krovu razpočne naboje, ki rabijo samopotopitvi, ako bi obstojala nevarnost, da pade podmornica v sovražne roke. Tako je na pr. Japonska mornarica pri napadu na Havaj izgubila pet takih podmornic, Amerikanci pa so mogli javiti uplenitev ene edine, ker so se štiri druge same potopile. Te male podmornice, ki lahko prevozijo samo 50 milj je pripeljala neka matična ladja v havajska vodovja.

V razpoloženju meddržavne tekme v Zagrebu

Se nikoli ni bilo v Zagrebu tako velikega zanimanja za nogometno meddržavno tekmo, kakor ga vzbuja bližajoče se drugo srečanje z Nemčijo dne 18. januarja. Določeni čas te velike borbe je izredno ugoden, kajti vsi igralci mojsrke enajstorice Gradjanskega so v izborni formi, ki se še dviga in povečuje zaradi skrbnih priprav. Pozvanih 16 narodnih igralcev se je že dvakrat v tem tednu uterjalo in se podvrže sedaj tudi še kritični preizkušnji v prijateljski tekmi z enajstorico z Zagorja. Izjemši vodje napada, kojega mesto bo prevzel mogočni strelec Pavletič (Concordia), bo nastopila v tej igri polnoštevilna mojsrka enajstorica Gradjanskega. Hrvaška narodno moštvo bo predvidoma sestavljeno takole: Glaser; Brocović, Durac; Lechner, Jazbinšek, Kokotović; Cimermančić, Wölfl, Pavletič, Antolković, Pleše.

Belgrad, 16. januarja. Belgrad bo lahko v tem letu praznoval svoj 100-letni jubilej kot glavno mesto Srbije. Z ukazom z dne 25. aprila 1842. je bilo mesto Belgrad proglašeno za glavno mesto Srbije. Prej je bil Kragujevac glavno mesto. S tem ukazom je bilo vedno trajajoče tekmovanje med Kragujevcem in Belgradom dokončno odločeno v prilog Belgrada.

Lunge (w) — pljuča
mähen — kositi, žeti
mitnehmen, ich nahm, ich habe genommen
— s seboj vzeti, vzel sem s seboj
Muster (s) — vzorec, obrazec
Mühlstein (m) — mlinski kamen
nackt — nag, -a, -o
Nähe (w) — bližina
necken — nagajati, dražiti
Pachtzins (m) — najemnina
Reliefpfeiler (m) — reliefni podboj (staber)
Rentner (m) — rentir
retten — rešiti
Sack (m) — vreča, žep
schlagen, ich schlug, ich habe geschlagen
— biti, tepsti, udariti
Schulter (w) — pleče, rama
selbst (sogar) — celo
Sprosse (w) (einer Leiter) — klin (pri lestvi)
steif — otrpel, -a, -o; negibčen, -a, -o
Strapasschuh (m) — močan čevljev
Tonleiter (w) — glasovna lestvica
tragisch — tragičen, -a, -o

Transport (m) — prevoz, prenos
verpachten — v zakup dati
versinken — pogrezniti se, potapljati se
vorsichtshalber — iz previdnosti
zerschlagen, ich zerschlug, ich habe zerschlagen — razbiti, razbil sem
Zusammenstoß — trčenje
zusammenstoßen, ich stieß zusammen, ich bin zusammen gestoßen — trčiti, trčil sem

Redewendungen

kurze Zeit darauf — kmalu nato
als verloren gehalten — veljati za zgubljenega
am Leben erhalten bleiben — pri življenju obstati
frisch erhalten — sveže ohraniti, svež ostati
naß werden — zmociti se
nachlaufen — teči, letati (za kom ali za čim)
in die Tasche stecken — v žep vtakniti

Vinzenz Oseli

OFENSETZER

KRAINBURG

HUTFABRIK

„SESIR“ AKTIEN-GESELLSCHAFT

Herren-Haare-Velours-Hüte

LAAK a. d. Zaier - Südkärnten

FERNRUF 11

Eine feste Zahnpasta in der Dose!

Etwas Neues! Mein „Rosodont“ wird seit 90 Jahren geschätzt; nicht zuletzt wegen seiner festen Form. In der „Rosodont“ so ergiebig und sparsam ist. Und sehr gut ist es außerdem. Bitte Nachschicht, wenn es einmal nicht gleich erhältlich ist.

Rosodont

Bergmanns feste Zahnpasta

Spielwaren

Kinderwagen

Kinderbetten

GRÜNER

Klagenfurt, Bahnhofstr.

Industrieabbrüche

Gebrauchs-Maschinen kauft

Kurt Frick

Klagenfurt
Salmstrasse 7
Fernruf 1486

Schnittholz

Fichte trocken G — Klasse O bis III in Stärke 20, 24 u. 40 mm

sucht zu kaufen

JAKOB BRODNIG, Großtischlerei
Klagenfurt, Gabelsbergerstraße 15
(Holzbezugschein vorhanden)

Textilfabrik

Brumen & Thaler

G. m. b. H. — Laak

Alois Battelino

Tonwaren-Fabrik

Mannsburg

Eisengießerei

Glocke

St. Veit a. d. Save

liefert rasch und sauber

Franz Zolotar

Schuh-macherei

MANNSBURG

Baumwollspinnerei u. Weberei Neumarkt

Ed. Glanzmann & And. Gassner

Spinnerei, Weberei, Garnfärberei u. Bleiche, Stückbleiche und Appretur

IZDELOVANJE

HARMONIK

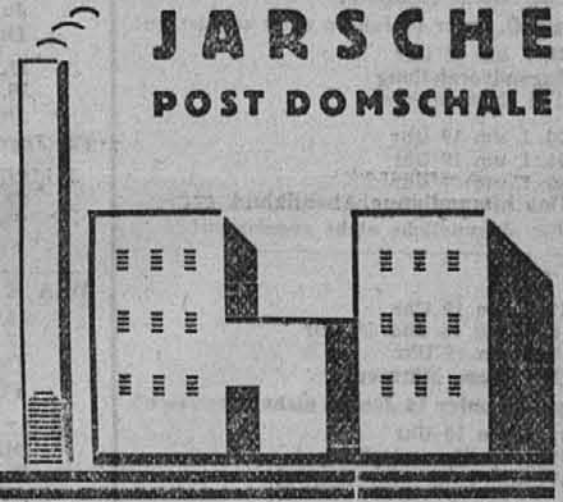
JOS. FLEISS

St. Veit a. d. Save (Postno lezce)

Leinenindustrie A. G.

JARSCHKE

POST DOMSCHALE

Elektrizitätswerk

LAAK-UMGEBUNG & Co.

Elektromotoren

Geräte

BELEUCHTUNGSKÖRPER

Installationen von

F. Czernowsky

Elektroniker - Klagenfurt

Handwerker Südkärntens!

Bei der Wiener Frühjahrsmesse 1942 bildet die Gewerbeförderungsstelle der Handwerkskammer Klagenfurt eine „Verkaufsgemeinschaft für das Kärntner Handwerk“ Interessenten wollen sich **umgehend** an die Gewerbeförderungsstelle der Handwerkskammer Klagenfurt, Bahnhofstraße 40, wenden

F. ZORN

DOMSCHALE

FABRIK FÜR KOFFER u. LEDERWARE

Ruf

Südkärnten
bereitet sich auf die
Kontenrahmenpflicht
vor

Ruf-Organisation

h h h h h

Prospekte u. Vertreterbesuch durch:

DR. C. GALLIN, KLAGENFURT, PLATZGASSE 9, TEL. 11-36

An die Träger des „Karawanken-Bote“

Auf das »Kärntner Jahrbuch 1942« (in deutscher Sprache) können noch Bestellungen entgegengenommen werden. Bezugspreis frei Haus RM —70 pro Stück. Die Jahrbücher können beim Verlag »Karawanken-Boten« Krainburg abgeholt werden. Die Verkaufsprovision wird gleichzeitig mit der Abholung verrechnet.

Verlag »Karawanken-Boten«
Krainburg

„Bae“

Franz Kregar
Möbel-Tischlerei
Wischmarje
St. Veit a. d. Save

Heilmann

Kuchengelb
mit Vanillin-Zusatz

Verschönt das
Selbstgebackene

Im einschlägigen Fachhandel zu haben

Lichtspiele

Algemeine Filmreuehand G.m.b.H. - Zweigstelle Veldes

ASSLING

17. I. um 15.30 und 18.30 Uhr
18. I. um 15.30 und 18.30 Uhr
19. I. um 18.30 Uhr
Der Weg ins Freie
Für Jugendliche nicht zugelassen!
20. I. um 18.30 Uhr
21. I. um 18.30 Uhr
Frau nach Maß
Für Jugendliche nicht zugelassen!
21. I. um 15.30 Uhr
22. I. um 15.30 Uhr
Märchenfilmvorstellung
Lustige Filmstunde
22. I. um 18.30 Uhr
23. I. um 18.30 Uhr
Das Verlegenheitskind
Für Jugendliche nicht zugelassen!

DOMSCHALE

17. I. um 18.30 Uhr
18. I. um 13.30, 16 und 18.30 Uhr
Die Geyerwally
Für Jugendliche nicht zugelassen!
21. I. um 15.30 Uhr
Märchenfilmvorstellung
Hänsel und Gretel
21. I. um 18.30 Uhr
22. I. um 18.30 Uhr
Die letzte Runde
Für Jugendliche nicht zugelassen!

KRAINBURG

18. I. um 10.30 Uhr
Märchenfilmvorstellung
Hänsel und Gretel
16. bis 19. I.
Stukas
Für Jugendliche zugelassen!
20. bis 22. I.
Dorf im roten Sturm
Für Jugendl. unter 14 Jahren nicht zugelassen!
Vorstellungsbeginn: Täglich 18.30 Uhr,
Sonntags außerdem um 13.30 und 16 Uhr

LAACK

17. I. um 19 Uhr
18. I. um 13.30, 16 und 19 Uhr
Oh! Diese Männer!
Für Jugendl. unter 14 Jahren nicht zugelassen!
21. I. um 16 Uhr
Jugendvorstellung
Till Eulenspiegel
20. I. um 19 Uhr
21. I. um 19 Uhr
22. I. um 19 Uhr
Das himmelblaue Abendkleid
Für Jugendliche nicht zugelassen!

LITTAI

17. I. um 19 Uhr
18. I. um 16 und 19 Uhr
19. I. um 19 Uhr
Oh! Diese Männer!
Für Jugendl. unter 14 Jahren nicht zugelassen!
21. I. um 15 Uhr
Märchenfilmvorstellung
Wundervolle Märchenwelt
21. I. um 19 Uhr
22. I. um 19 Uhr
Confetti
Für Jugendliche nicht zugelassen!

NEUMARKTL

17. I. um 15.30 und 18.30 Uhr
18. I. um 10, 15.30 und 18.30 Uhr
19. I. um 18.30 Uhr
20. I. um 18.30 Uhr
Oh! Diese Männer!
Für Jugendl. unter 14 Jahren nicht zugelassen!
21. I. um 16 Uhr
Märchenfilmvorstellung
Fröhliches Kunterbunt
21. I. bis 23. I. um 18.30 Uhr
Ein Mann auf Abwegen
Für Jugendliche nicht zugelassen!

MIESSDORF

17. I. um 20 Uhr
18. I. um 15, 17.30 und 20 Uhr
Der Gasman
Für Jugendliche nicht zugelassen!

SAIRACH

17. I. um 18.30 Uhr
18. I. um 15.30 und 18.30 Uhr
Mutterliebe
Für Jugendl. unter 14 Jahren nicht zugelassen!

STEIN

17. I. um 18.30 Uhr
18. I. um 10, 15.30 und 18.30 Uhr
19. I. um 18.30 Uhr
Dorf im roten Sturm
Für Jugendl. unter 14 Jahren nicht zugelassen!
21. I. um 15 Uhr
Jugendvorstellung
Die weiße Hölle von Piz-Pallü
21. I. um 18.30 Uhr
22. I. um 18.30 Uhr
Der Weg zu Isabell
Für Jugendliche nicht zugelassen!

ST. VEIT

17. bis 20. I.
Mutterliebe
Für Jugendl. unter 14 Jahren nicht zugelassen!
25. I. um 15.30 Uhr
Märchenfilmvorstellung
Hänsel und Gretel
21. bis 23. I.
Dorf im roten Sturm
Für Jugendl. unter 14 Jahren nicht zugelassen!
Vorstellungsbeginn: Täglich 18.30 Uhr,
Sonntags außerdem um 13.30 und 16 Uhr

VELDES

17. I. um 15.30 Uhr
Jugendvorstellung
Der Jäger von der Kurpfalz
17. I. um 18.30 Uhr
18. I. um 13.30, 15.30 und 18.30 Uhr
Dorf im roten Sturm
Für Jugendl. unter 14 Jahren nicht zugelassen!
21. I. um 18.30 Uhr
22. I. um 18.30 Uhr
Fanny Elßler
Für Jugendliche zugelassen!

WART

16. I. um 18.30 Uhr
17. I. um 18.30 Uhr
Der Sündenbock
Für Jugendliche zugelassen!
17. I. um 16 Uhr
Märchenfilmvorstellung
Lustige Filmstunde
18. I. um 13.30, 16 und 18.30 Uhr
19. I. um 18.30 Uhr
Achtung! Feind hört mit!
Für Jugendl. unter 14 Jahren nicht zugelassen!

KINDERSCHWESTER

mit langjähriger Praxis sucht
Stellung, gibt auch Nachhilfe
im Deutschunterricht. Umgeb.
v. Veldes bevorzugt. Angebote
erbeten unter »D 618« an Ala
Dresden-A. 1, Prager Str. 6.

Izdelovanje damskih
torbic in kovčegov -
Lederwaren

M. Šipic
Krainburg

Keramische
Industrie

**KOSMAC
FRANZ**
SPEZIALOFEN
ERZEUGUNG
●
MANNSBURG

VIKTOR KLEINLERCHER

krzveno strojarstvo in barvarstvo, »nakupovalnica
krzna« - Domschale
Kupim po najvišji ceni krzna vseh vrst, kakor:
mačje, zajcev (divjih in domačih), jagnjet, lisic itd.

Dovršen prevajalec za nemščino in slovenščino,
ki je po možnosti vešč tudi strojepisja, se sprejme
tako. — Obširne nujne ponudbe pod 1301 na
»Karawanken-Bote«, Klagenfurt, Bismackring 13.

LEGITIMACIJE. V najkrajšem času bodo vsa-
kemu prebivalcu mesta Krainburg in Wart izdane
legitimacije. V to svrhu naj si vsak prebivalec od
16. leta starosti naprej takoj preskrbi tri slike v
velikosti 4x6 cm. Fotografije bodo z izdelavo teh
slik začeli v nedeljo, dne 18. januarja 1942.

Kinderbetten Herbst

Klagenfurt, Fleischmarkt 16

TITAN A. G.
Stein - Südkärnten

erzeugt:

Baubeschläge, Küchengerätschaften,
Fittings, Waagen, Temper- und
Graugutartikeln nach Modellen
oder Zeichnungen

Landwirtschaftliche Technische Ketten, Pflüge
und deren Bestandteile

Kettenfabrik A. G.
in Lees

Ausführungsbestimmungen über die Ausgabe und Abrechnung von Wertscheinen
des Kriegs-Winterhilfswerkes 1941

Der Gaubeauftragte für das WHW teilt mit, daß außer den Wertscheinen
im Werte von RM —.50, 1.— und 5.— auch Wertscheine zu RM 10.— aus-
gegeben werden. Für diese Wertscheine gelten dieselben Bestimmungen und
Termine wie für die oben angeführten.

Der Gaubeauftragte für das Kriegs-WHW
I. A. Werl

LEDERWARENERZEUGUNG

P. KAISER

TASCHNEREI LAACK, Ermern 27

V tem tednu se bo pričelo razpošiljanje v slovenskem jeziku izhajajočega

HIŠNEGA KOLEDARJA

1942

Onim, ki so naročili ta koledar pri naših
raznašalcih, bo ta dostavljen v prihodnjem
tednu. Raznašalec se s tem poziva, da
do 20. januarja 1942. vplačajo naroč-
nine za „hišni koledar“ po poštni
nakaznici na NS.-Gauverlag Kärnten,
Zweigverlag Krainburg, Veldeserstr. 6

Nova naročila se
ne sprejemajo več!

Oberschule für Jungen in Krainburg

Gallenfelser Straße (Früher Staatsrealgymnasium)

UNTERRICHTSBEGINN

Der Unterricht an der Oberschule für Jungen in Krainburg wird mit Vor-
und Nachmittagsunterricht am Mittwoch, den 21. Jänner 1942, aufgenommen.
Alle Schüler und Schülerinnen, denen durch Zuschrift der Direktion der Besuch
der Oberschule in Krainburg bewilligt wurde, finden sich am Mittwoch, den
21. Jänner 1942, in der Oberschule, und zwar die Klassen 4, 5 und 6 um 8 Uhr,
die Klassen 1, 2, 3 um 10 Uhr vormittags ein. Die Oberschule ist in den Holzneu-
bauten in der Gallenfelser Straße in Krainburg untergebracht.

Der Direktor.

Oberschule für Jungen in Krainburg

Gallenfelser Straße (Preje Državna realna gimnazija)

Pouk na Oberschule für Jungen in Krainburg se prične z dopoldanskim in
popoldanskim poukom v sredo, 21. januarja 1942. Vsi učenci in učenke, katerim
je bil z dopisom direktije dovoljen obisk Oberschule in Krainburg, se morajo
zglasiti v sredo, 21. januarja 1942 v Oberschule, in sicer razredi 4, 5 in 6 ob
8. uri, razredi 1, 2 in 3 ob 10. uri dopoldne. Oberschule se nahaja v novih lesenih
poslopjih na Gallenfelser Straße.

Direktor.